

ÚVOD:

Vánoční recept na krásné Vánoce.

Před rokem jsem se v době Vánoc dostal do jedné rodiny. Ta událost mi trochu vzala dech: žádný Betlém, žádný stromeček, žádné chvojí, žádné cukroví. Dostalo se mi prostého vysvětlení: „My Vánoce tak nějak neslavíme, i když vlastně ani nevíme proč“. Znovu jsem se zamyslel nad tím, o co všechno komunistická strana mnohé z nás v minulosti okradla. Na druhou stranu je bez pochyby zázrakem, že totalitní zlovůle byla v tomto směru svého snažení tak málo úspěšná. Režim měl celých 40 let a veškeré prostředky na to, aby z oslavy Ježíšových narozenin udělal jen jakési „svátky klidu a míru“ bez jakéhokoli obsahu. Křesťané si na Vánoce nenechali sáhnout vůbec. Navzdory všudypřítomné propagandě pro ně zůstaly tím, čím jsou už 2000 let. Za zamýšlení stojí i postoj těch, kdo se ke křesťanství veřejně nehlásí: Mnozí z nich každý rok postaví a nazdobí Betlém a zajdou do kostela na některou z vánočních bohoslužeb. Svátky Božího Vtělení odolávají i nejnovějšímu útoku nadnárodních obchodních řetězců, které poslední dny v roce chápou pouze jako vhodnou příležitost k rekordním tržbám.

Čím to je, že se Vánoc nehodláme vzdát? Nesouvisí to náhodou se samotnou podstatou lidství? Když kdysi v ráji první lidé (nevíme, kdy to přesně bylo, ani kolik bylo těch prvních lidí), odmítli Boží pozvání k životu v dokonalé harmonii s Ním a se sebou navzájem a rozhodli se žít bez ohledu na Boží představy o nich, rychle zjistili, že to nejde. Že to jediné, čeho se dočkali, nebyla svoboda slibovaná pokušitelem, ale bezbřehá anarchie, kde si každý dělá „co chce“ a to až do té míry, že je z toho nakonec pro všechny jedno velké bezpráví. A každý, kdo to někdy zažil (nejen lid Starého zákona), vrací se k Bohu a volá: „Odejít od Tebe byl omyl, prosíme, přijmi nás zpět!“ A právě Vtělení, narození Božího Syna, je vyslyšením tohoto volání příchod Mesiáše, který nám svou obětí na kříži znovu otevře cestu k Bohu.

To vlastně znamená, že oslava tohoto Božího Vtělení, neboli Vánoce, jsou okamžikem Božího milosrdenství, Boží lásky k nám. A to si určitě uvědomuje každý, i ti, kdo tomu málo věří. Každý z nich si alespoň řekne: „Bylo by hezké, kdyby to tak bylo“. Je to logické: nikdo se nebrání mít někde Někoho, kdo nás bezpodmínečně miluje, kdo je vždy na naší straně. Škrtnutí Vánoc by pak logicky bylo také škrtnutím tohoto Spojence. Bylo by to škrtnutí Lásky.

Nemyslím si tedy, že by nám Vánoce mohl někdo vzít. Je však dobré, abychom si je my sami příliš nezaprášili nánošem zbytečností. Například, abychom nenaletěli trikům zmíněných obchodníků, kteří (necht' mi, prosím prominou, že to říkám nahlas), se nás právě v těchto dnech snaží přesvědčit o tom, co vše musíme koupit, protože právě teď je to tak výhodné, nebo proto že právě to či ono udělá někomu z našich blízkých radost. Hodiny strávené prodíráním se davy jiných lidí mezi regály, hodiny strávené čekáním v koloně aut na nevhodně koncipovaných křižovatkách měnicích se rychle v neprostupné špunty, to vše mluví o opaku: „Není to vůbec výhodné, není to nic, co by nás mohlo učinit šťastnými“.

Mám jeden návrh: oslovme teď hned všechny ty, jimž obvykle nějaký dárek dáváme a kteří obvykle nějaký dárek dávají nám. Zkusme je přesvědčit k následující dohodě: letos si nadělíme třetinu toho, co jsme si dali loni! Myslím, že všichni rychle pochopíme, hlubokou pravdu: maličkost svědčící o tom, že na nás někdo myslí, nám úplně stačí. Uspořené peníze dejme těm, kteří mají skutečnou bídu. Uspořené čas a dobrou náladu dejme těm, kdo celý rok

od nás slychali „teď na tebe nemám čas“. Uvidíte, že takové Vánoce všichni ocení. Takové budou opravdu požehnané. Tak Vám přeji, ať jsou!

P. Vlastimil Protivínský, farnost Třebíč-Jejkov

Vážení občané,

tak už tady opět máme závěr roku a s ním neodmyslitelně spjaté nejkrásnější svátky v roce. Vánoce jsou oslavou lásky, rodiny, pohody a pěkných mezilidských vztahů; všem dětem přeji co nejvíce dárečků od Ježíška (doufám, že mu nezapomněli o svá přáníčka napsat) a těm starším jsme malý dárek připravili sami jako poděkování za jejich celoživotní práci pro naši obec a společnost.

Všem občanům obce i jejím návštěvníkům přeji z celého srdce příjemné prožití krásných a pohodových vánočních svátků v plném zdraví a v dalším roce hodně štěstí, zdraví a úspěchů v práci i osobním životě.

Procházka Zbyněk, starosta obce

ZÁKLADNÍ DATA:

Aktuální počet obyvatel: 490

Aktuální čísla popisná: 165

Počet obyvatel v roce 1834	242
Počet obyvatel v roce 1947	403
Sloučení Stříteže s Třebíčí	1980
Oddělení Stříteže od Třebíče	1995
Založení hasičů	1942
Založení JZD a Svazu žen	1950
Založení Veteriny	1957
Založení stanice VÚRV	1969
Založení svazu zahrádkářů	1986
Založení Honební společnosti	1992
Založení Sdružení rybářů	2004

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA:

Odhlášení občané (X. -XII. 2007):

* Krařka Lukáš, Krařková Radka (č.p. 107), Novotná Marta, Novotný Ja- roslav, Novotný Tomáš (č.p. 100)

Významná životní jubilea:

* březen:

Beneřová Marie (70), Stříteř 60

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně zdraví, rodinné pohody a štěstí

BETLÉMY – namalovali nebo vyřezali rodáci ze Stříteže:

* Ing. Jiří Dvořák (1891 – 1977)

* Josef Procházka (1899 – 1971)

* Alois Pipa (1913 – 1935)

* Jan Veleba (1942 – 2008)

Milí spoluobčané!

Do Nového roku 2008 Vám všem přeji hodně zdraví, štěstí a spokojenosti. *Vaše kronikářka.*

TŘEBÍČSKÉ BETLÉMY:

Nejstarší betlémy moravského Horácka, ať už v Třebíči, Třešti, Meziříčí i jinde mívaly figurky z lipového dřeva, omalované olejovými barvami. Později byly figurky dokonce i oblékány do skutečných miniaturních oděvů, kožichů, beranic, vysokých bot. Ale nemohl každý mít velký betlém, jak pak také do takové chaloupky a do světničky jako dlaň, kde se stěží stěsnali její obyvatelé a nezbytný tkalcovský stav, a tak vedle velkých reprezentačních betlémů bývalo na Horácku i množství betlémů drobných. V malých chaloupkách, kde nebylo místo na stavění rozlehlých jesliček o mnoha figurách, přinesly děti mech, který se nastlal mezi okna na drtiny. Už dávno měli v lese vyhlédnutý ten nejpěknější, nejměkčí a nejhustší - hned jakmile se na podzim nasadila i okénka vnitřní a to ne až před vánocemi, ale hned jak začalo foukat ze strnišť. Do mechu se pak postavilo několik oveček uhnětených z chlebové střídky nebo z kamnářské hlíny a vaty (viz. foto), případně i několik postaviček. O vánocích se k nim přidala Svatá rodina, oslík a vůl. Někdy také stloukli z bedničky malý jesličkový domeček, do kterého postavili figurky. S tímto jednoduchým betlémem chlapci obcházel po domech a koledovali.

Svémi rázovitými betlémy a betlemáři snad nejvíce proslula stará Třebíč, městečko stulené na úbočí kopců a skal, se středověkými domy a lesnatým okolím. Vždyť Třebíč působí na okouzleného návštěvníka jak betlém svým terasovitým rozložením a malebností. Stojí při řece Jihlavce obehnaná hradbami, na kterých bývalo 14 bašt a věží. Také podivuhodné městské architektury např. zámecký kostel sv. Prokopa, někdy bazilika kláštera benediktinského, založený roku 1101 spojuje v sobě architekturu románskou s gotikou a dvěma barokními věžemi nebo chrám sv. Martina, při kterém stojí věž 72 metrů vysoká, ke kterému se pojí mnohé důležité dějinné události z 15. století, barokní kostel Proměnění Páně při klášteře kapucínů nebo hřbitovní sv. Trojice, staré domy renesanční a barokní a kolem dokola překrásná příroda s horami a lesy právě tak jak to vidíme na třebíčských betlémech celé toto prostředí nutně přispělo k rozvinutí obrazotvornosti lidových výtvarníků. Město se starou soukenickou tradicí bylo kdysi nadáno četnými výsadami a proslulo zejména svými trhy. Betlemářská tradice v Třebíči je stará a jejími prapůvodci byli patrně kapucíni, kteří přišli do města r. 1684. O prvním lidovém betlemáři máme však zprávy až z r. 1760, byl to třebíččan jménem Papírník (praděd Uhlířův), jehož betlém, figurky i stavby byly vyřezány ze dřeva, skály zhotoveny ze stromové kůry. Byl dlouhý asi 1 metr, na výšku měřil méně a byl zasklený. Ze dřeva, nejčastěji lipového, byly i ostatní nejstarší třebíčské betlémy. V některých byly postavičky oblékány do skutečných miniaturních šatů, které jsou dnes cenným dokladem pro poznání tehdejšího kroje.

Ale již syn původce prvního známého betléma Pavel Papírník zavedl v Třebíči malování betlému na lepence. Bylo to kolem roku 1800, kdy se vrátil z Itálie, kde vojančil a přinesl si s sebou dvě figurky na papíře malované. Podle jejich vzoru si vytvořil za pomoci malíře Hartmanna st. celý betlém. Hartmann kreslil obrysy, Papírník vykrajoval a nanášel základní barvy, malíř opět dodělával. Betlém měl úspěch. Dokonce se tolik zalíbil, že od těch dob maloval malíř Hartmann jesličkové archy soustavně a prodával je na jarmarce v Třebíči a okolí po 4 krejcarech. Po něm přejal toto umělecké řemeslo jeho syn Hartmann mladší. To byli první průkopníci betlemářství v Třebíči. Malované figurky jsou obdivovány dodnes v třebíčském muzeu.

Ale největší zásluhy o rozvoj a rázovité utváření třebíčských betlémů si získal znamenitý malíř samouk Antonín Čeloud (1839-1918), kostelník u sv. Martina a soukeník. Betlemářství se stalo jeho láskou, životní náplní a celoživotním dílem. Čeloud byl nejen tvůrcem mnoha

betlémů - pro farní chrám sv. Martina vytvořil se třemi spolupracovníky betlém o více než 1000 figurách (viz. foto), rovněž tak pro sebe a pro mnohé okolní kostely - ale i jejich horlivým a nadšeným propagátorem. Tento betlém měřil přes 6 metrů, 2 metry byl vysoký a téměř tak široký. Jeho zásluhou přibylo třebíčským betlémům pozadí, tzv. krajina a počal se brát ohled na perspektivu. Figurky, jejichž počet rozmnožil vlastním pozorováním na sta, jeskyně, skály, kopce a stromy, které přenesl do betlémů z okolní přírody, to vše dalo třebíčským betlémům pevný a ustálený ráz. Čeloud byl také první, který zavedl v třebíčských betlémech tříkrálové proměny, kdy na místo pastýřů nastoupí tříkrálový průvod a místo anděla „gloria“ nastoupí kometa. Také svatá rodina se mění, jezulátko není již v jesličkách, ale Panna Maria je drží na klíně.

Čeloud byl člověk zvědavý a důsledný. Po celý život šetřil peníze a snil spatřit na vlastní oči místo, kde se Spasitel narodil. Když mu bylo 66 let vypravil se na pouť do Palestiny. Svůj betlém však neupravil podle skutečné krajiny betlémské, jak původně zamýšlel. Byla prý mu příliš jednotvárná pro třebíčský betlém. Pouze skály dělal od těch dob bělejší. I pozdější třebíčské betlémy čerpaly z díla Čeloudova. Malíři v Třebíči užívali barev práškových, které si sami roztírali a míchali. Jejich míchání byl obřad a tajemství. Např. o Čeloudovi se vyprávělo, že ani za šrůtek uzeneho neprozradil jak míchá barvu zelenou, kterou po něm nikdo neuměl napodobit. Čeloud byl nejen dobrý malíř, ale i velmi nadaný řezbář a pozlacovač.

Zajímavé lidové zvyklosti, spojené se stavěním lidových betlémů uvádí František Vítek: „Už kolem svatopropokské pouti (v neděli po 4. červenci) šlo se obhlížet, kde je nejlepší mech. Kolem císařského posvícení zaklepal betlemář na kufr nebo bednu v níž byly figurky složeny se slovy: „Pastýři, připravte se vaše hodina se blíží.“ A po posvícení se již šlo na mech. Chodilo se obyčejně do lesa u Táborského mlýna, do Slavických, do Pavlíkova lesa atd. Každý mech se pro betlém nehodil, musel být hustý ale přitom nízký, aby se v něm figurky neztrácely.

Adventem začínala pro betlemáře doba posvátná. Po druhé šli ke kufru, kde byli pastýři, zakleпали naň a řekli: „Pastýři vstávejte, advent začíná.“ Pak se již začínalo stavět, z půdy se sneslo lešení z latěk a prken, aby na něm mohly být umístěny skály, hory i roviny. Rodiny betlemářů se navzájem navštěvovaly a tak vznikla ušlechtilá soutěživost o krásu betlémů. Jaroslav Charvát, syn proslulého třebíčského betlemáře si již v mládí vytyčil za své životní heslo: „Cokoliv děláš, dělej dokonale“. Na jeho stole schly figurky v nejrůznějším stádiu vývoje, temperové barvy různých odstínů, speciální nože k vyřezávání figurek a sada drobných dlátíček. Ve staré Třebíči, která byla kromě města soukeníků také městem ševcovským používali k vyřezávání lepenkových figurek vesměs ostrý ševcovský kneip. Jaroslav Charvát vzpomíná: „Rodiče bydleli ve stejném domě jako nejproslulejší třebíčský betlemář Čeloud. Dokonce mě při křtu držel na rukou místo kmotra, který onemocněl. A tak se tvořilo u Čeloudů i u nás při zbytcích svíček z kostela, figurky se porovnávaly a obdivovaly. Čeloud byl levák, maloval všechno levou rukou. Figurky si betlemáři mezi sebou vyměňovali nebo dávali na památku. Některý betlém byl přímo rodinnou kronikou. Tak např. betlemář Mládek připojil na zadní straně každé figurky zápis vztahující se k době, kdy byla vytvořena. Pro mech chodívali betlemáři s kartáčem na šaty, nejdříve ho pěkně vykartáčovali a teprve po tom, když se jim líbil si jej trhali. Tvůrci betlémů si sami míchali barvy, třeli na mramorové destičce barevný prášek s vodou a bílkem, pak přidali klovatinu, arabskou gumu a uchovávali je na skleněných tabulkách, kde se barva udržela a nekazila se. Do bílé krycí barvy přidávali více bílků“.

Bratr Jaroslava Charváta Eduard v rukopisné studii z r. 1970: „O třebíčských betlémech a betlemářích“ se zmiňuje také o zajímavém obyčeji - až do roku 1960 byla vždy koncem ledna sloužena za všechny živé a zemřelé třebíčské betlemáře mše svatá.

Ještě v roce 1939 napočítali v Třebíči přes 300 betlemářů malířů samouků, kteří byli nejen majiteli, ale i tvůrci betlémů. Jejich malované betlémy obdivovali skuteční mistři umění jako např. Alfons Mucha. I mezi světovými válkami se v Třebíči pokračovalo v betlemářské tradici. Výraznými představiteli této generace jsou Adolf Jelínek (*1897) - jeho betlém byl vystaven v kanadském Torontu r. 1967 a o něco mladší Jan Kroupa (*1902). Obdiv, který vzbudily třebíčské betlémy v zahraničí způsobil, že pár nadšenců v Třebíči se pokouší tuto tradici oživit.

Použitá literatura:

Vladimír Vaclík: Lidové betlémy v Čechách a na Moravě (1987)

Věra Remešová: České jesličky (1988)

KOSOVICE:

Ves Kosovice stávala jižně od Stříteže na potoce Markovce, kde je trať Kosovice. Připomínají se roku 1101 a 1225. Pozůstatkem zaniklé vesnice Kosovice je kostel sv. Marka ve Stříteži.

Pramen: CDB II, 271, 272.

Kosovice 1. Zanikly jižně od Stříteže (Třebíčsko), kde na potoce Markovce je trať Kosovice.

2. 1101, falzum z konce 12. stol. Quassovici, Kosmas 259

Pramen: Ladislav Hosák: Místní jména na Moravě a ve Slezku.

R E G E S T A

B O H E M I A E E T M O R A V I A E .

P a r s 1.

Str. 320 - 321

694/ V Třebíči v měsíci červnu 1225.

Opat Lukáš a třebíčský klášter vyměňují s Heilwidou ze Znojma svůj statek v Oslavanech za její statek na Horce. Když urozená zbožná paní Heilwidis ze Znojma zamýšlela založit ženský klášter cisterciáckého řádu a nenacházela k tomu vhodné místo, shledala vyhovujícím mezi nemovitostmi, které vlastnil náš klášter, kout zvaný Oslavany, pro nás nepřiliš užitečný, ale pro vybudování zamýšleného kláštera vhodný. Proto nás požádala o výměnu zmíněného místa. My tedy, na radu a vybídnutí pana Konráda, muže ctihodného, kardinála ve jménu svaté Ruffiny, portského biskupa, vyslance apoštolského sídla pro naše území a zároveň na radu našeho ctihodného otce Roberta, olomouckého biskupa, jsme přistoupili k rozumné výměně výše zmíněného statku v Oslavanech za statek na Horce. A tak nám, aby žádná strana nebyla poškozena, výše jmenovaní otcové poskytli se souhlasem naším i samotné paní Heilwigy hodnověrné odhadce, muže urozené, jako Leo Woyzlause Howoriče nebo Theodorika, správce pana krále ve Znojmě, kteří v dobré víře odpřisáhli, že při odhadování ceny obou statků budou jednat poctivě. Důkladně si prošli a zasvěceně prohlédli statek na Horce s lesem a polnostmi, včetně dvou jiných statků, totiž Hartlebic a Kosochovic se čtyřmi pozemky. Stejně tak navštívili oslavanský statek a co k němu patřilo a přísně dbali na to, aby jeden statek druhému cenově odpovídal. Proto, jak bylo mezi námi dohodnuto a schváleno před panem kardinálem a před panem biskupem, jsme přijali vzájemnou výměnu shora uvedených statků rádi a bez váhání. Jmenovaná urozená paní, aby naší třebíčské církevní instituci zabezpečila při této výměně neškodnost i pro budoucnost, zařídila, že urozený pán Hartlebus, její vnuk, se zřekl do rukou výše uvedeného kardinála a olomouckého pana biskupa veškerých právních nároků na zmíněné statky na Horce, jak za sebe, tak za své dědice

a nástupce. Toto se stalo v Třebíči léta páně 1225 v měsíci červnu za svědectví a se schválením výše uvedených ctihodných otců a mnohých jiných duchovních i laiků, kteří byli osobně přítomni. Z naší vyšší církevní kapituly olomoucké: Esau, arciděkan přerovský, olomoučtí církevní hodnostáři Magistr Gregorius a Heinricus, Sifridus Orphanus, arciděkan patavienský, Magistr Bernhardus, představený vrisacenský, Magistr Salomon, církevní hodnostář erbipolenský. Z naší třebíčské kapituly pak Arnoldus, představený z Luhy svatého Benedikta.

Mahrens allgemeine Geschichte, V. Band, str. 175 176.

Založení kláštera řeholnic v Oslavanech 1225.

Ušlechtilá a štědrá paní Heilwid ze Znojma, o které jsme se zmínili v souvislosti s rokem 1223, se rozhodla založit klášter pro jeptišky cisterciáckého řádu a k tomu účelu si vyhlédla dnešní v údolí ležící Oslavany na stejnojmenné řece v Brněnském kraji. Protože ale toto místo i s okolím patřilo benediktinskému klášteru v Třebíči, bylo třeba je nejprve získat. To se stalo v měsíci červnu 1225, když Heilwid přenechala svůj majetek Horku, někdejší vesnici, dnes předměstí Třebíče, s připojenými vesnicemi Hartlebicemi a Kosovicemi, třebíčským mnichům. Zdá se, že Hartlebice byly společným majetkem jejího synovce, protože veškerá práva, která o tom byla sepsána v Třebíči 26. června 1225, v celém rozsahu potvrdil v Praze král Přemysl, klášteru propůjčil ochranu opatství velehradského a uznal od zakladatelky rozšířené darování o vesnice Martinice a Přibyslavice, jakož i darování dvanácti vinic na různých místech, z nich některé také u Ivančic a u Parfusu. Přítomný kardinál-legát k tomu dal tentýž den církevní schválení. Kolem roku 1523 upadl klášter, který ctil velehradského opata jako duchovního otce, následkem špatného hospodaření do chudoby a zanikl.

Za doslovný překlad z latiny a němčiny děkuji ing. Miloslavu Uhrovi z Třebíče.

Listina z roku 1225, kterou klášter třebíčský zaměňuje s Heilwidou ze Znojma statek Oslavany za alodální statek Horku s lesem a poli a vesnice Arklebice a Kosovice se čtyřmi „zeměmi“.

Pramen: Časopis matice moravské 1962

Roku 1225 vznešená paní Heilwida ze Znojma (patrně markraběnka Heidwiga, vdova po Vladislavu Jindřichovi) založila ženský cisterciácký klášter Vallis sanctae Mariae v Oslavanech.

Pramen: L. E. Havlík: Moravské letopisy Brno 1993

Dle uvedených a vyhledaných pramenů zpracovala Marie Dvořáková, kronikářka.

PŘESEDOVÉ ZD Střítež a ZD Kožichovice:

Zemědělské družstvo Střítež bylo **založeno 10 . 6. 1950.**

1950 - 1950 Josef Chlubna
1950 - 1951 Jan Beneš (č. 78)
1952 - 1954 Antonie Průšová
1955 - 1958 František Beneš (č. 68)
1959 - 1975 Karel Kratochvíl

V roce 1975 došlo ke sloučení družstva Střítež a Kožichovice - název ZD Kožichovice.

1975 - 1983 Stanislav Matoušek

1983 - 1991	František Kružík
1991 - 1992	Stanislav Chvátal
1992 - 1992	ing. Tomáš Jonáš
1992 - 1994	ing. Jan Nejedlý
1994 - 1995	Jan Nejedlý (pověřen řízením)
1995 - 2001	ing. Ivan Vrána
2001 - 2002	ing. Jaroslav Krátký (pověřen řízením)
2002 - nyní	ing. Jaroslav Krátký

Z JEDNÁNÍ ZASTUPITELSTVA OBCE STRÍTEŽ:

Zastupitelstvo Obce Strítež na zasedání:

č. 10 ze dne 29. 10. 2007

Schvaluje:

* smlouvy se společností AVENTIN spol. s r.o. s tím, že bude doplněna o přesné iniciály společnosti a označení dotčených pozemků.

Zvolilo:

* Zahradky Petra předsedou finančního výboru.

Zrušilo:

* bod č. 5 ze zasedání zastupitelstva č. 08 ze dne 27.08.2007.

č. 11 ze dne 19. 11. 2007

Schvaluje:

* návrh na projekt dotace z programu rozvoje venkova ČR, opatření III.2.1., podopatř. III.2. 1. 1.

* rozpočtovou změnu č. 3.

Vydává:

* Obecně závaznou vyhlášku č. 3/2007 o místním poplatku za provoz systému shromažďování sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.

Rozhodlo o:

* uzavření následujících smluv:

1. Smlouvu o zřízení práva odpovídajícího věcnému břemenu s E.ON Česká republika, s.r.o.
2. Smlouvu a smlouvě o zřízení věcného břemene s Telefónica O2 Czech republic, a.s.

OSOBNOSTI – rodáci z blízkého okolí:

Matyáš Žďárský – zakladatel alpského lyžování, akademický malíř, sochař, spisovatel a pedagog.

Narodil se 24. 2. 1856 v Kožichovicích. Po narození mu zemřel otec a matka se přestěhovala do Třebíče. V r. 1866 si vážně poranil oko. Studoval reálné gymnázium v Jihlavě (1870-1874) a německý učitelský ústav v Brně (1874-1878). Odešel do Vídně, zde se stal učitelem.

Vykonal řadu studijních cest (Evropa a severní Afrika). Studoval malířství v Mnichově a technické vědy v Curychu. V r. 1889 koupil horský statek v Lilienfeldu. Věnoval se lyžování - pořádal lyžařské kursy (vychoval cca 20.000 lyžářů, učil lyžovat rakousko-uherskou armádu). Navrhl vázání vhodné pro alpské podmínky (jízda v obloucích). Studoval lavinová nebezpečí (sledoval tvorbu lavin a varoval před jejich nebezpečím). Od r. 1901 pořádal závody ve sjezdovém a slalomovém lyžování. V r. 1896 dokázal jet rychlostí 100 km/h . Za své zásluhy v r. 1916 získal Rytířský kříž. V r. 1917 měl vážný úraz, neustále cvičil, a po osmi letech znovu lyžoval. V r. 1939 se zhoršil jeho zdravotní stav a bylo o něj postaráno v hotelu Pittner, kde zemřel (20. 6. 1940).

V Rakousku (r. 1990) vydali příležitostnou známku s jeho portrétem. V Lilienfeldu má pomník a lyžařskou stezku. V Kožichovicích má od r. 1993 pamětní desku na domě číslo 6.

Grafické znázornění věkové struktury občanů obce Střítež (k 20. 12. 2007):

Viz. Zpravodaj str. č. 4

Betlémy – rodáci ze Stříteže:

Viz. Zpravodaj str. č. 5

ŽIVOT V OBCI – v roce 2007:

1. Setkání důchodců (17.3.2007), 2. Pout' ve Stříteži (29.4.2007), 3. Průvod mateřské školky (24.6.2007), 4. Setkání s rodáky obce Střítež (25.8.2007), 5. Odhalení pamětní desky Jiřího Dvořáka (25.8.2007), 6. Výstava obrazů Jiřího Dvořáka (25.8.2007), 7. Rekonstrukce budovy školky (1.7. - 1.9.2007), 8. Nový interiér školky (1.9.2007), 9. Nová silnice a chodník (srpen 2007), 10. Nové osvětlení „Za zahradama“ a nový chodník kolem „Habasa“ (srpen 2007), 11. 2x zrcadlo pro bezpečnost v obci, 12. Čtvrtletní vydávání „Zpravodajů obce Střítež“, publikace „Vzpomínky na Střítež“, DVD a CD „Jak šel čas“. Zastupitelstvo uspořádalo zájezd do Litoměřic, výlet na Sádek, atd.

ŽIVOT V OBCI – připravujeme:

1. Výstava vyřezávaného, pohyblivého betlému – autor: Jan Veleba (24. 12. až 26. 12. 2007, od 14:00 do 17:00 hod.), místo: KD Střítež.
2. Ples mateřské školky (18. 1. 2008, od 20:00 hod.), místo: KD Střítež, hudba: A JE TO
3. Vítání občánků narozených v roce 2007 a 2008 (2. 2. 2008, od 15:00 hod.), místo: KD Střítež.
4. Maškarní zábava mateřské školky (15. 2. 2008, od 20:00 hod.), místo: KD Střítež, hudba: RÉMUS

FOTOSERIÁL (staré foto, betlém):

1. **Lidový betlém** - namaloval Josef Procházka (starosta obce 1930-1945). Měří 4,5 m na délku a 2 m na výšku, obsahuje asi 480 figurek, vyřezávanou jeskyni, 3 lepené zámky, 3 lepené hrady, větrný mlýn a zříceninu.
2. **Stavění máje** - fotografie před r. 1952. V pozadí „Hostinec u zeleného stromu“.
3. **Posezení před hospodou** - fotografie kolem r. 1930. „Hostinec u zeleného stromu“ postavili manželé Mityskovi v r. 1914 až 1918. Hospodu provozovali do r. 1952. Jejich dcera Hedvika se provdala za akademického malíře Jiřího Dvořáka. Od r. 1953 byla hospoda v pronájmu Jednota Mor. Budějovice, a od r. 1961 se stala jejich vlastnictvím. V r. 1991 (restituce) byla hospoda vrácena vnučce. V r. 1994 rekonstrukce - firma TOYOTA.
4. **Kostel sv. Marka** - oltář - fotografie z r. 1937. O pouti tohoto roku byl vysvěcen obraz „Sv. Marek sedící s pérem“ od ing. Jiřího Dvořáka. Byl umístěn nad oltář. V r. 1938 jej nahradil větší obraz sv. Marka od J. Dvořáka. Původní byl přesunut na pravou stranu stěny hlavní lodi.

PF 2008

JAK ŠEL ČAS – před sto lety a nyní:

1. Obrazy akademického malíře ing. Jiřího Dvořáka - vzpomínky z mládí
2. Současná podoba těchto míst - foto rok 2007

Publikováno dne: 20.12. 2007